

POLITIKAI NAPILAP
szabadalmazott számozással.

Megjelenik minden este (vasárnap kivételével)

Számja mindenütt 1 krajczár.

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva vagy vidéken postai megküldéssel: egy hónapra 60 kr.

POLITIKAI NAPILAP
szabadalmazott számozással.Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
V. ker., Honvéd-utca 4. szám.

Szerkesztőségi órák:

délelőtt 10 órától délután 3 óráig.

Kiadóhivatal nyitva egész nap.

Szerkesztőségi telefon: 684.

Kiadóhivatali telefon: 888.

Esti Hírlap

Budapest, november 18.

**Félhívtatatosan kijelentik
hogy Fejérváry miniszter
tegnap a király előzetes
tudta nélkül beszélt.**

Hoch Pressburg!

Pozsony város kitett magáért.

Pozsony városa megmutatta, hogy még mindig külvárosa Bécsnek s nem a régi magyar koronázó város hagyományai élnek szívében.

Most választott 47 városatyát és ezt az alkalmat arra használta, hogy kibuktassa a városházáról azokat, kik a magyarosodás hívei. A mivel magyar elemből a régi koronázási városban, az intelligencia magyar. A hatóság könnyen fölvehetné a magyar jellegét, megkezdődne a határszéli város átalakulása, hangzanék erőteljesebben és szélesebben a magyar szó és gyarapodnék az állameszme. De Pozsony spieszburgerei jobban szeretnek Bécs külvárosa maradni, s betölti teljesen öntudatukat a diós kifli és kétszersült. A magyarság jelöltjeit a municzipiumba nem eresztették be, csak néhányat. Nem kellett a pénzügyigazgató, nem kellett a posta és táviratigazgató, mert ezek magyar tisztviselők. Nem kellett egy történetírő, ki a tud. akadémiának is tagja és aki éppen most fejezte be Pozsony város történetét, egy jeles nagy munkát. Ő benne a magyar tudományosságot negligálták, nem is említve a haláltanságot. Nem kellett a jogakadémia egyik érdemes tanára, ki évtizedek óta a város társadalmi mozgalmában is az első és fardhatatlanok közé tartozik. Nem kellett a városi muzeum rendbentartója és nem kellett az ottani magyar lap szerkesztője sem sok másokkal, akik magyarok. Akiket csak itt röviden felsoroltunk, azoknak elbuktatását nem a választások véletlen esélyei magyarázzák, hanem a meghatározottabb tendencia. Szomorú, ha épen a magyarság exponált emberei nem bírnak Pozsony városában népszerűségre vergődni.

Pozsony tehát nem akar magyar város lenni. Hozzá nem járul a magyar állam megerősödéséhez, a magyar politika támogatásához. Ke-

zét fog Szabóval, Brassóval, Balásfalvával, de várja, hogy megkapja a harmadik egyetemet. Talán kellemtelenkedéssel kalkulálnak s jutalom fejében készek megjavulni. A magyar színészetet is nyomják és harmad-negyedrendű német szintársulatok veszik hasznát a pozsonyi műszeretnek, míg a magyar színészet a legrosszabb színházi évszakban a nyomorúságot aratja.

Pozsony gyönyörű örömet szerzett kedves nénekjének, Bécsnek. Hűséges kis huga akar maradni, tőle el nem távolodik. Lueger Wolff, Schönerer majd eljárnak a Kraxelhuberekhez diós kiflire. Pompásan érezhetik ott magokat. A város házán még kevesebb lesz a magyar szó, mint eddig. Ha így folytatják, ki is irthatják. Hogy magyar szelleme mégis ne volna Pozsony kereskedőinek, iparosainak és polgársának, még sem hiszszük, megátortodásuknak talán helyi okok és vágyak lehetnek nem éppen tiszteletreméltó rugói. Látjuk azonban a magyarságnak, magyarosodásnak épen ott nincsenek vezetői, ott zilált a csapatjuk, hol legtöbb szükség volna rájuk. Sóvárgunk nemzeti politika után, de ime még a magyar intelligenciával eléggé megáldott Pozsonyban is megcsufolják a nemzeti törekvéseket és félretolják azokat, akikről tudják, hogy ezért a nagy czélért lelkesülnek.

Am Pozsony spieszburgerje a hazafias eszméket, és szent elveket el nem nyomhatják.

Budapest november 18

+ **Fejérváry és Krieghammer.** A ma reggeli lapok közül mindazok, melyek a tegnapi nap politikai eseményeiről részletes információkat közölnek *egybehangzóan* azt írják, hogy Fejérváry báró tegnapi képviselőházi beszéde előtt tett nyilatkozataihoz az uralkodótól nyert felhatalmazást. Ezzel szemben a félhívtatós *Bud. Tud.* ma a következő czáfolatot teszi közzé:

Néhány lap azon híresztelésével szemben, mintha Fejérváry báró honvédelmi miniszter már a képviselőház ülése előtt lett volna kihallgatásán a királynál, és mintha képviselőházi kijelentését e-akís legfelső főhatalmazás folytán tehette volna meg, illetékes helyről felvagyunk hatalmazva arra, hogy ezen állításnak téves voltára utaljunk. Tény az, hogy Fejérváry báró minisztert ő Felsőháza tegnapi nap folyamán csak egy-

szer, még pedig a képviselőház ülés után fogadta, de a fogadási órát a honvédelmi miniszter még a délelőtti órákban, a képviselőház ülése előtt, egészen más természetű ügyben kérte ki.

+ **El a honvédelmivel Budavárról!** Ezt szeretné a hírhedt *Armeebblatt.* A Magyar Hírlap ismerteti ma az Armeebblatt legújabb pimaszkodó cikkét, amelyben a következők olvashatók:Nem volt-e elég kiengesztelésül az, hogy ugyanabban a Budavárban, ahonnan most a harcso- emléket elmozdítják, szobrot emeltek a *honvédharcosoknak*, ama cs. kir. katonák ellenének. Nem volt-e már ez az aktus is a bocsánatnak és a feledésnek nagyszerű szimbóluma?Nem felel-e meg a történelem ítélőszéke előtt az egyenjogúság természetes elvének, hogy vagy mindkét harcso- emléket, vagy *egyik sem álljon Buda magasztán?* De emyire mégsem merünk gondolni a fékezhetetlen sovínizmussal szemben.+ **A képviselőház mentelmi bizottsága** védjegy bitorlással vádolt *Weisz Berthold* és, becsületsértéssel vádolt *Berchthold Arthur* gróf ügyében a mentelmi jog felfüggesztésének megtagadását hozza a házának javaslatba; ellenben becsületsértéssel vádolt *Okolicsányi László* és nyomdai ellenőrzés elmulasztásának kihágásával terhelt *Sima Ferenc* ügyében, a mentelmi jog felfüggesztését javasolja a bizottság. *Sima Ferenc*nek, mint a Vörösmarthy-nyomda igazgatójának ügyét a legközelebbi ülésre halasztotta a bizottság.

A képviselőház ülése.

A tegnapi Hentzi-vihar után mára is viharokat vártak. Beszéltek, hogy zárt ülés készül, de később elejtették a tervet s kis napirendi vitával beérték.

Az ülés tulajdonképeni tárgya a tegnapi felmaradt két névszerű szavazás volt. Ez délig tartott.

Barabás Bélinak a városok fogyasztási adó-jövedelméről szóló törvényjavaslat sürgős napirendre tűzést iránti indítványát 112 szótöbbséggel mellőzik.Azután **Ivánka** Oszkárnak ama határozati javaslatát felett szavaznak, mely a kormányt nyitl kiegészítő nyilatkozatokra akarja szorítani. Ezt 119 szótöbbséggel mellőzik.Most **Szilágyi** jelenti, hogy holnap a Ház határozata értelmében az *indemniti v m napirenden.***Holló** Lajos szó: kér. Hozzájárul ahhoz, hogy a Ház határozatahoz képest az indemniti holnapra ki van tűzve. De az ellenzék kívánja, s reméli, hogy a kormány a Hentzi-ügyben megnyugtató nyilatkozatot fog tenni. Ezért azt indítványozza, hogy a Hentzi-ügyben a kormány részéről teendő nyilatkozatot az indemnitiel együtt, de azt megelőzőleg tűzessék ki napirendre.**Rakovszky** István arra utal, hogy november 19-e, a dícsült királyasszony nevenapja, mindig örömmünnepe volt. Most is megünnepehetjük úgy, hogy ezt a napot a kegyeletnek szenteljük. Ezen a napon ne duljanak a párharcok. Nem nyujt be indítványt, csak kéri a Ház-t, hogy a holnapi napon ne tartson ülést.**Bánffy** báró miniszterelnök, ha a kérdés felvetett, nehogy az ellenkezés félreértésekre vezessen, hozzájárul ahhoz, hogy holnap ne legyen ülés. De ez nem teszi azt, hogy új napirendvita kezdődjék. Az indemniti akkor hétfőn kerül tárgyalásra. Holló indítványát nem fogadja el, mert a kormány minden kérdésben ugys nyilatkozik, ha szükségnek tartja. De a Hentzi-üggyel foglalkozni lesz módjában a Háznak az indemniti vitában, azt külön napirendre tűzni felesleges.**Madarász** József is felszólalt. A nemzet arcuzalapsapásért elégtétel kell. Ezért kívánja, hogy Bánffy báró miniszterelnök egy megnyugtató kijelentést tegyen. Mert különben az indemniti vita mérges anyaga csak ez az ügy lesz. Adjon a kormány és pártja alkalmat az ügy tisztázására.— **Ne becstelensék meg a hazát!** — kiáltja **Madarász** apó a jobboldal felé az ellenzék tapsai közt.**Szentiványi** Árpád nem bírálja a korona tényét, csak Krieghammer kommentárját. Mert, ha Bánffy hozzájárult Krieghammer nyilatkozatahoz, ez a kérdés fog az indemniti vitán vörös fonalként végighúzódni. Ha pedig Bánffy nem tudott az ügyről, akkor látjuk, hogy Bánffynak Bécsben is csak annyi a tekintélye, mint itthon.Most **Szilágyi** beszél: — Holló képviselő ur — szól az elnök — a Hentzi-ügyet az indemniti előtt akarja tárgyalatni. De ez a Ház előző határozatát változtatná meg. — **Van rá precedens!** — kiáltják balról.— **Mindenre van precedens!** válaszol **Szilágyi** viharos derűtlenség közt s kijelű, hogy ha a Ház az indemniti előtt hallgatná is meg a kormányt a Hentzi-ügyben kívánt nyilatkozatát, ugyanaz lenne a helyzet, mintha ezt a kérdést az indemniti vitára hagyják, mert ha a kormány nyilatkozata kielégíti a Házat, a kérdés — így is elenyészik, ha pedig nem elégíti ki, akkor így is, úgy is ez lesz az indemniti-vita alaplómája. Tehát helyesnek tartaná, ha **Holló** eláll indítványától.**Holló** Lajos így válaszol erre:A t. elnök urnak a felszólítására, de talán a t. Háznak az engedelmével is néhány szóval vagyok bátor nyilatkozni indítványom tárgyában. Nekünk az volt a czélunk, hogy a Háznak a határozata maradjon érvényben az indemniti nézve. Időközben azonban felmerült e tárgy, amelynél nemcsak ezen Ház tárgyalásainak nyugtatóbb formája, de az ország és nemzet megnyugtatója is (Nagy zaj jobbfelől. Halljuk! a szélsőbalon.) szükségessé teszik szertelünk azt, hogy ez a kérdés ne az indemniti vitának szertefogyó medrében tisztázassék, de kizárólag erre a kérdésre irányzott tárgyalás folyamán, amely lehetővé teszi, hogy a különböző partok részéről hozzászójanak a kérdéshez és a kormány is nyilatkozhassék. **Ennek a folyamán remélhetőleg elerhetjük azt, hogy a kormány a nemzetre és az orszagra nézve kedvező álláspontot foglal el,** ami által az indemniti-tárgyalás keretébe tereljük azt, ami odatarozik, t. i. az ország más viszonyainak a megvitátá-==== **Maaponkint 50 koronás értéket sorsolunk ki, szombatonkint 200 koronásat. Az összes egy heti lapszámok, akár megnyerték az 50 koronás értéket, akár nem, tovább játszanak a 200 koronára.** ====

sát. Ez volt célom és azt, ha a t. Ház egyértelműleg vagy többségében elhatározza, hogy fentartva eddigi határozatát, mely szerint az indemnitati következő ülés napirendjére tűzetik, egyúttal egy kiegészítő határozatot hoz, hogy t. i. azt megelőzőleg a kormány részéről tett nyilatkozatok, amelyek igenis a Ház előtt fekszenek, mert a Házban tétettek, tehát tárgyalásra is kitűzhetők, mondom **ha ezt megelőzőleg rövid tárgyalás alá bocsáttatnak, én ezt az ország és a nemzet érdekében levőnek találom.**

A baloldal zajosan helyeselt, Szilágyi pedig így szólt:

T. Ház! Felteszem a kérdést. Azt gondolom, hogy arra nézve, hogy holnap ülés ne tartassék, egyértelműség van. (Helyeslés.) Kimondom tehát, hogy legközelebbi ülését a Ház **hétfőn délután 10 órakor tartja, a meghatározott napirenddel.**

Most felteszem Holló képviselő ur indítványát. Kérem azokat, akik ezt az indítványt elfogadják, álljanak fel. (Megtörténik.) **Kisebbség!** A ház nem fogadja el, a ház határozata tehát úgy marad, amint azt enuncziáltam. **Az ülés végződik 12 óra 10 perccor.**

A rendőrörzsoba titkai.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

Ezelőtt két évvel 1896. évi június 19-én történt, hogy a több ur társaságában a vámházkörúton éjszaka sétáló **Szedlacsó Lajos** korcsmárost **Hegyi Mihály** 253. számú rendőr ok nélkül legazamberezte, mikor ez a belvárosi kapitánysághoz vezettette magát, ottan, ahelyett hogy az ellenőr jegyzőkönyvet vett volna fel az esetről, Szedlacsó kísértőjét láposi **Hegedűs János** kiutasítván, a bekísérő rendőrrel együtt a korcsmárost tetteg bántalmazta. **Gáspár** rendőrelőnök a 253. számú rendőr és még egy másik rendőr Szedlacsó hátát és mellét ütötték, úgy, hogy ez kérte, üssék egyszerre inkább agyon, de ne kinózzák. Szedlacsó bűnvádi feljelentést tett a budapesti törvényszéknél, hivatalos hatalommal való visszaélés miatt.

A büntető törvényszék vád alá helyezte a rendőröket, többször megidézte végtárgyalásra is, de a tárgyalást egyik vagy másik fél meg nem jelenése miatt minden alkalommal el kellett napolni.

Ma végre **Agaraszó** bíró elnökléte alatt megtartották a végtárgyalást.

Elnök előbb felolvasta az előbbi tárgyalások eredményét. A 853. számú rendőr úgy adta elő a dolgot, hogy őt Szedlacsó inzultálta, ki részeg volt és többször elesett az utcán, ezután kénytelen volt ott bekisérni, hol senki sem bántotta. **Gáspár** ellenőr azt adta elő, hogy a 253. számú rendőr Szedlacsót hajnalban vezette a kapitánysághoz. Jegyzőkönyvet ő azért nem akart felvenni, mert a dolog nem tartozott hozzá. Szedlacsónak, mikor az gesztikulálva beszélt, a kezére ütött, hogy ne tanítsa őt, de ütlegetni, nem ütlegette. Felolvasták ezután a tanúk vallomását is. Láposi **Hegedűs János**, akit a rendőrséghez szinte bekísértek, azt vallja, hogy mikor őt eltávolították, akkor az ellenőr szobájából segítségkéréseket hallott. Ugyancsak felolvasták az orvosi véleményeket is, amelyből kitűnik, hogy Szedlacsó sérülései tényleg emberi kezekről eredhettek, mert olyan sérüléseket, mint az övéi, egyszeri kétszeri esés nem idézhet elő. Igen sokszor kellett volna tehát elesnie, s akkor is **éles szegletes tárgyakra.** A sérülések Szedlacsót körülbelül 20 napra tették munkaképtelenné. Elnök még azt is előadta, hogy a rendőrség Szedlacsót kihágás miatt 20 frt pénzbüntetésre ítélte, a főkapitány azonban ezt az ítéletet megsemitette, s ugyanezt a belügyminister is helybenhagyta.

Ezután a törvényszék kihallgatta előbb **Szedlacsót**, ki elmondta, hogy az eset után 8 napig feküdt, de még tovább is

beteg volt, kívánja a két rendőr megbüntetését. Előadja azután, hogy a rendőr előbb szólította őt meg, aztán csirkefogó gazembernek nevezte, ekkor ő szólította fel a rendőrt, hogy jöjjön be a kapitányságra, bizonyítsa ezt be. A rendőr vonakodott, ő háromszori felszólítás után megfogta a rendőrt, jöjjön be, a rendőr is megfogta, ekközben mindketten térdre estek. Így kerültek be aztán a kapitányságra.

Halassi bíró: Ön husz esztendeje vendéglős. Tett már valaki ellen feljelentést? Nem tudja, hogy van orvosias, ha megsértette. Miért huzta?

— Haragba jöttem, dühös voltam.
— Hát az ellenőrnél dühös volt?
— Ott már nem voltam, nyugodtan beszéltem.

— Az utczán kivette a pénzét. Miért tette ezt?

— Hogy bizonyítsam, hogy nem vagyok csirkefogó.

Waisz Sándor Hegyi védője. A tanúk azt mondták, hogy maga is visszazagamberezte a rendőrt.

— Nem kérem szépen. Én azt mondtam a rendőrnek: Tisztelem az állását, de aljas gazember, ha azt az állítását, hogy én csirkefogó gazember vagyok nem tudja igazolni.

Schneider ügyész kívánja a sértett megesketését. Hegyi ügyvédje, **Waisz Sándor** konstatálni kívánja, hogy kölcsönös becsületsértés forog itt fenn a btk. 274 és 276 §§. szerint. Tanácsolja védencének, hogy emeljen **Szedlacsó** ellen becsületsértés miatt **viszontpanaszt.** Emiatt ellenzi is az esküt. **Szedlacsó** ügyvédje kijelenti, hogy a viszontpanasz elkésztett. Erre a bíróság visszavonul annak megálapítására, hogy elfogadja-e a viszontpanaszt vagy nem.

A kir. törvényszék mellőzte Szedlacsó megesketését, mert ellene viszont vádat emeltek, s mert így ő is vádított.

Schneider ügyész elmondja ezután vádbeszédét. Szerinte lélektani indoka nincs annak, hogy Hegyi bántsa Szedlacsót. Mindakellen sértegették egymást, azért vádat mindkettőre nézve a btk. 275. §-a alapján kéri Szedlacsóra is Hegyre is kiterjeszteni. A rendőrségnél tett uttlegetésekre nézve ügyész bebizonyítottak látja a vádat s ezért kéri **Gáspár** rendőrelőnököt és Hegyinek elítélését.

Ezután **Hegyi** védője **Waisz Sándor** szerint nincs kizárva, hogy azok a testi sértések egy későbbi verekedésből származnak. Kéri úgy a hivatalos hatalommal való visszaélés, mint a testi sértés vádjá alól felmenteni a vádlottakat.

Csetényi Adolf Szedlacsó ügyvédje szólal fel ezután. Kritizálja azt, hogy a viszonzóvádat csak most két év után emelték. A bírói gyakorlat azt bizonyítja, hogy az első tárgyaláson kell viszonzóvádat emelni. Hegyi nem magától, hanem ügyvédje bölcs tanácsára emelt utólag vádat. Ő vádat nem emelt volna. Kéri Szedlacsó fölmentését.

Ezután a törvényszék ítélethozatalra vonult vissza. Hosszas tanácskozás után a törvényszék **Gáspár** József ellenőrt és **Hegyi** Mihály rendőrt a hivatalos hatalommal való visszaélés és könnyű testi sértés vádjá alól **felmentette.** Hegyi Mihályt és Szedlacsó Lajost a becsületsértésben vétkesnek mondja ki s ezért **Hegyit 25, Szedlacsót pedig 10 frt pénzbüntetésre** ítélte.

Az ügyész és Hegyi megnyugodtak az ítéletben, Szedlacsó pedig mindketőre nézve felebbezett.

Az osztálysorsjáték húzásai.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

A III. osztálysorsjáték első osztályú húzásainak ma volt a második és utolsó napja.

A sorsolás eredménye a következő: **60000 (hatvanezer) koronát nyert: 78863.**

20000 (huszezer) koronát nyert: 72424.

10000 (tízezer) koronát nyert: 6366.
5000 (ötezer) koronát nyert: 26823.
2000 (kétezer) koronát nyert: 67215

96388.

1000 (egyezer) koronát nyert: 35193.

500 (ötszáz) koronát nyert: 10865

15928 43463 73018 95576.

300 (háromszáz) koronát nyert:

2859 8864 11211 17543 37751 41762

43635 45876 48783 53272 54413 64757

70375 83494 87336 93292 94514 96109.

100 (egyszáz) koronát nyert: 1440

1628 4992 9075 13541 18418 19012

21629 28338 31457 35234 35344 38637

39399 39538 46687 53295 65821 64327

76768 75049 83447 85973 91952 94832.

*

A 60,000 koronás főnyereményt az **Engel** Benő Andrássy-ut 84. sz. a. lévő m. kir. dohánytözsés és osztálysorsjáték elárulási tónál 8 nyolczadban eladott 72863. sz. sorsjegy nyerte.

TÁVIRATOK ÉS TELEFONJELENTÉSEK.

A Dreyfus-pör.

Páris, november 18. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A «Journal» jelenti, hogy **Labori** tegnap este levelet kapott **Zurlinden** tábornoktól, amelyben a tábornok megengedi neki, hogy mátol kezdve érintkezhessek **Picquart** ezredessel. Az Intransigeant tudni véli, hogy **Mornard**, a Dreyfus-család ügyvédje ki fogja eszközölni a semmitlenéknél **Dreyfus hazahozatalának elrendelését.**

A felebbviteli bíróság ügyészsége azt határozta, hogy **Urbain Gokier** ellen, a hadsereget támadó könyve miatt elrendeljük a vizsgálatot.

Az angol hadügyminiszter beszéde.

Plymouth, november 17. (Az *Esti Hírlap* távirata.) **Landsdowne** márkai hadügyminiszter este beszédet mondott, amelyben örömmel üdvözölte az orosz császár leszerelési javaslatát. Egy ország sem egyezhetik bele abba — mondotta a miniszter — hogy kezét megkösse, de legkevésbé Anglia. Mindazonáltal az értekezlet jobb egyetértésre vezethet és arra, hogy megszűnjék az az elkeseredett politika, amelyet koronkint egyik kormány a másik ellen folytat. Addig azonban a kormánynak hiven kell örködnie Anglia külföldi érdekei fölött. **Kína** legfontosabb részét az angol befolyás alá tartozónak ismerték el. A hadügyminiszter ezután ismételte a kabinet többi tagjainak **Egyiptomra** vonatkozólag tett nyilatkozatát és azt mondta, hogy a **britflottának ellenállhatatlannak kell lennie.**

ESTI HIREK.

Splényi Ödön báró rendőrtanácsost a borhamisítási ügygyel kapcsolatban fejelemi vizsgálat alá vonták.

Városi ügyek.

— **Épületek eltolatása.** Végre napirendre került az épületek eltolatásának ügye. **Horváth Gyula** építész, hazánkfia, aki 16 évvel ezelőtt kiment Amerikába. Budapestre érkezett **Sheeler** H. chikágói építész-mérnökkel. **Sheeler** cége nagy kit rjedt üzletet képvisel, amely 30 év óta egyedül épületek felemelésével és eltolásával foglalkozik. Az amerikai **Halmos** polgármester **Heuffel** középítési igazgató már fogadta is. Ugy a polgármester, valamint a középítési igazgató érdeklődéssel hallgatták meg az amerikaiak előadását és megígérték, hogy rendelkezésükre bocsátják mindazokat az adatokat, melyek alapján számításait megtehetik, mert ezektől a számításoktól függ, vajon egyes épületek eltolatása pénzügyileg előnyös lesz-e? Maga az eltolás semmiféle nehézségbe nem ütközik és nagyon könnyen keresztülvihető. A két amerikai építész különben itt Budapest

ten magánosoktól két háznak felemelésére és eltolatására nézve ma megbízást is kapott és így elsőben is ezeknek a munkálatoknak keresztülvitelén fáradoznak. Ennek kapcsán megtették a lépéseket az iránt is, hogy az eltolandó épületekre adassék meg az adómentesség, épp úgy, mint már a lerombolás után felépítendő házakra.

— **Az iskolaórák kezdete.** Egy családapa, kit mint valamennyi szülőt a polgármester az a rendelete, hogy a gyermekek további intézkedésig kilencz órakor jöjjenek az iskolába, úgy megörvendezett panaszoslevelet irt szerkesztőségünkbe, melyben elmondja, hogy a **budai fő-utcai iskolában**, a polgármester rendelkezése semibe se veszik és a gyermekeket arra szorítják, hogy már nyolcz órakor az iskolában legyenek.

— **A porosz vendégek.** A berlini vendégek ma délelőtt a kőbányai sertéspiaczot tekintették meg s ha esetleg idejük engedi, a központi vásárcsarnokot is megnézik. Szombaton Bábónára mennek. Több német küldött azon óhajlásának adott kifejezést, hogy a győri kiviteli sertéspiaczot is meg szeretné nézni.

— **A budapest-budafoki h. é. vasút** ügyében újabb fordulat állott be, amennyiben a vasut-társaság azt ajánlja föl, hogy a fővárosnak az elért első 100,000 frt után 2 százalékot s minden további 50,000 frt után 1 százalékot ad, részesedés fejében s biztosítja a fővárosnak a vasut ügyeibe való beleszólás jogát. Mindezt azonban ahoz köli a vasut-társaság, hogy a főváros e hónap 25-éig fölterjeszti az építési terveket a kereskedelemügyi miniszterhez. A pénzügyi bizottság hozzájárult ahhoz, hogy a területhasználatért a társaság 100 koronát fizessen. A főváros kiköti magának a menetrend megállapításába való beleszólás jogát. Fölterjesztésileg kijelenti a főv. a kereskedelemügyi miniszter előtt, hogy az építési engedély kiadása ellen nincs kifogása, de addig, amig a szerződés megkötve nincs, ezeket a megállapodásokat ideigleneseknek tekinti s ha a vállalat részéről megtagadnák az aláírást, a főváros mindezeket megszünteknek tekinti.

A nyílt piacok.

A következő felszólalásokat kaptuk a nyílt piacokkal foglalkozó közleményünkre s vezércikkünkre:

Az *Esti Hírlap* november 16-iki cikkének írója aligha nem a **bomba-téri** piacot értette, mert itt csakugyan a vásárló közönségnek nagyon sokat kell tünni az elárusítók czudar nyelvtől. Nem is lesz addig rend, amig a vásárbiztosok megelégszenek panasz esetében az egyszerű megintással. Példásan kell megbüntetni őket. Tisztelettel **A. Ilona.**

A nyílt piacokon uralkodó rendtelenségek jellemzésére sziveskedjék szerkesztő ur kírni az újságba, hogy a **bomba-téri** piacon a tojásárusítók kosarain vagy ládáin nincs kiírva, hogy **száraz** vagy **meszes** tojás-e s így tere nyílik a visszaéléseknek. Hát a művajjal törődik-e itt valaki? Tisztelettel **B. Cs.-né.**

*
Tekintetes szerkesztő Ur!

Az «Esti Hírlap» f. hó 14-iki számában «Ismét gombamérgezés» cím alatt megjelent közleményére legyen szabad az igazság érdekében a következőket kijelenteni:

Hogy a nyílt piacokon, tehát az **Orszáuti piacon** is hatósági jóváhagyás mellett mérges gombát árulnának az teljes lehetetlenség. Az egészségrendőri vizsgálatot itt a tisztí orvos, állatorvos és vásárfelügyelő a legnagyobb szabatossággal eszközöli, az említett napon pedig még a vásárigazgató ur is ugyanottan föltülvizsgálatot tartott.

A vásárbiztosok egyedül a gombákat nem vizsgálhatják meg, s hogy néha kénytelenek hangosabbaknak lenni, a rend fentartására az is szükséges, mert a kofák egy része, kivált reggel fölöntvén a kofára nyelvük úgy jár, akár a kereplő.

Mivel az Orszáuti piacon egyúttal a **hídeg hus** piac is van, kénytelen vagyok sokszor ott egész napokat tölteni, így azon vád, hogy embertársaim egészségével nem törődöm engem nem illehet, sőt az élelmiszerek szigorú vizsgálata következtében — különösen pedig míg ezen piacot lényegtelen voltából Budapest egyik leg-élénkebb nagyforgalmu nyílt piacozzá fejlesztettem, — az igazság és méltányosság szem előtt tartása mellett kénytelen voltam

amos árust feljelenteni és megbüntetni.

Hogy az Orczi-uti piacon semminemű árszabályozás nincs, azt mutatja annak rendszeres beosztása s hogy most jó anyagot árulnak, legjobban igazolja azt a piac látogatottsága s hogy hozzá a vevők panaszaival ritkán fordulnak.

Budapest, 1898. nov. 15. Kiváló tisztelettel: *Szepesházy Jenő*, vásárfelügyelő.

Rendőri hírek.

Betörés. Nagy ékszerlopás tettese után kutat most a rendőrség. A napokban ugyanis *Neuschloss* Marcellné akadémiacímű 6. szám alatt levő lakásából eddig ismeretlen tettesek elloptak egy ékszerdobozt, amelyben különféle több száz forintot érő ékszerek voltak. Hogy kik lehettek a tolvajok, meg csak nem is sejtik, de nagy erővel kutatnak utánuk, s miután nem egy könnyen lehet az ékszereken tudni valószerűt, a tolvajok hamar kézre kerülnek.

Razzia. A rendőrség razziait tartott a VII. és VIII. kerületben s ez alkalommal százhetvenhét lakás és foglalkozás nélküli csavargót fogdosott össze. Valamennyiük ellen megindították a kihágási eljárást. Azonkívül a két kerületben egy sereg tulzufolt lakást is megvizsgált a rendőrség az előjárások közbenjöttével s egy részük azonnal kiűrtette.

Öngyilkosság. *Virág* János jászberényi születésű 27 éves szobafestősegéd ma a városi fogházban egy jegyzőféra felakasztotta magát és meghalt. Holttestét a törvényszéki bonctani intézetbe szállították. Tettenék oka állítólag az, hogy nem kapott munkát és napok óta a legnagyobb inségben tengődött.

Törvény előtt.

Az erzsébetfalvi kettős gyilkosság.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

Tegnap délután a törvényszék kihallgatta *Gráner* Rezső páinkamérőt, akit *Varga* Györgyné azzal gyanúsított, hogy neki adták át a meggyilkolt *Adelmann* házastársától elrablott pénzt és ékszereket. A gyanúsított páinkamérő tagadja, hogy a gyilkosokkal üzleti összeköttetésben állt volna, holott ezt *Varga* Györgyné a szemébe mondja. Majd *Dobos* Ferenc másodrendű vádlottat faggatták hosszasan, aki menyre-földre bizonyozza ártatlanságát, pedig czinkostársra a bűnös asszony szemére lobbantja, hogy ő megszárolta le az öreg *Adelmann*.

Ezután a tanúk kihallgatása következett, akik lényegtelen vallomásokot tesznek.

Ma reggel folytatták a tanúkihallgatásokat a rablógyilkosok bűnperében s nagy közönség kísérte figyelemmel, hogyan bontja ki *Rónay* elnök ügyes kézzel a bűnpör szálait, melyeket a vádlottak összekuszálni igyekeznek. *Pál* Györgyné egyházban lakik *Laci* Mihályval, akire *Dobos* mint alibitanura hivatkozott, megzárja *Dobos* azt az állítását, hogy a gyilkosság idején az *Laci*knél tartózkodott volna. Ugyanúgy vall *Pálné* leánya is.

Horváth Erzsébet elmondja, hogy *Varga* Györgyné a rablott aranylánczot neki adta át elzárózási végett és ő ezt 10 forintért be is zálogosította.

Szűcs János vadászasságban élt *Torgyák* Györgynéval aki édes anyja első rendű vádlottnak. Mint afele szegény ember, a fejérvári-uti téglagyárban lakást bérelt, amit albérlésbe adott ki. Nála lakott *Golya* Juli, Kerekesné, Később nevelt leánya is eljött, *Vella* Menyhérttel, akit bemutatott, hogy ez most a férje. *Kocsin* hozták a podgyászait, s leánya dicsekedve mondta, hogy férjével ötven forintot jussolt A-Némediből s innen van a jó mód. Egy özvegy kapitánytól vettek egy zálogcsédulát és kiváltották az aranylánczot, a miről szólott. Nem sokára úgy tőle, mint a lakójától is az összes ruhaneműt ellopták.

Vargha Györgyné életrajza.

Torgyák Györgyné szül. *Virág* Mária a bűnös asszony édesanyja mondja el azután leányának élettörténetét. Az ő férje *Vadkerten* pásztor ember, gulyás volt. Házasságukból három gyermek származott, ezek közül még életben van egy fiú, akit 20 éve nem látott,

azt se tudja életben van-e, meg az a Róza leány, aki most itt ül a tekintetes törvényszék előtt. Ez akkor született mikor ő elhagyta urát és feljött Budapestre dajkának. Kiadta *Bugyiba* egy angyalcsináléhoz, ahonnan 6 éves korában került vissza. — Járt e iskolába a leánya, kérdezte az elnök? — Járt ám az iskola mellé, mindig elvitte a táskáját, de enni hazajárt. — Tizenhét éves korába férjhez adtam *Varga* György napszámoshoz, akivel 4 évig élt. De a férjét otthagya és a maga lábán élt. Elnök: Lássá *Torgyák* né nem gondolom, hogy sok anyja legyen aki így gonosz teremtést szült a világra, mint maga. — Elég baj az nekem, én 24 éve vagyok Pesten, és semmi sem gyűjt ki rám. Elmondja ezután *Szűcs* egy értelműleg, hogy leánya *Vellával* együtt jött haza, akit mint az emberét mutatta be. *Dobost* soha sem látta.

Dienes László házmestere volt *Adelmann*knak, mikor a múlt évi május elején elfoglalta helyét, még ott találta *Vellát*, akik kertészeknek voltak fel-fogadva, de ő megjósolta, hogy ezek sem fognak itt egy font sőt megenni, annyira lusták voltak, Nyolcz napnál tovább nem is tartott hivataluk. *Dobos* Ferenczet tanu nem ismeri, sohase látta. Elmondja, hogy *Adelmann*, mióta ismerte nagy beteg volt és sokszor panaszkodott, hogy öngyilkos lesz, mert nem tudja elszedni nagy fájdalmait. *Sirva* panaszoja el azután, hogy a gyilkosság gyanúja miatt sokáig fogva volt. *Dobost* soha életében nem látta. — **Ügyész:** Mondja csak *Dienes*, mit gondol, miért keverte bele *Vargáné* magát a dologba? — Nem tudom én kérem, annyira elcsigázott a börtön, hogy munkaképtelen vagyok. *Dienes* Erzsébet vallomása lényegtelen.

A meggyilkolt *Adelmann* fia.

Az elnök ezután öt percznyi szünetet rendelt el, melynek eltelte után *Diets* Vilmos szobafestőt, a meggyilkolt *Adelmann* első férjétől snármazott fiát hallgatták ki. Elmondja, hogy a Bajorországból származó *Adelmann*ak kávémerése volt a fővárosban, akkor szerzte a vagyonát. Később Erzsébet-falván házat építtetett, melyre 3 ezer forint kölcsönt vett fel. — Az elnök felmutatja a bűnlejek közt levő két batyuba kötött fehérneműt, mit a tanu *Sirva* ismer fel mint édesanyja tulajdonát. *Varga* Györgyné (fetegrik.) Nem igaz, nekem is van közle egy ágyhuzatom. — Ne busuljon, ugy sem fogja használni, vigasztalja meg az ügyész. *Mig* azután az a fejkendő is az enyém nyelvelt a vádlott asszony. — Édes anyám saját fejkendője zokogott a tanu, aki előadta, hogy a készpénzen kívül rengeteg sok vászonemű és öltözet hiányzik.

Diets Ferencz, a másik fiu hasonlóan vall s elpanaszolja, hogy a gyilkosság idején, mivel egy sztróbbant petroleum lámpa arcját összeégette, őt is elfogták gyilkosság gyanúja miatt. — Az elnök ezután a bonczjegyzőkönyvet olvassa fel, melyekből kitűnik, hogy *Adelmann* Józsefné halálát agyrongós-lással párosult koponyacsonttörés okozta, melyet tompa súlyos eszközzel ejtettek. *Adelmann* Józsefről megállapították a bonczoló orvosok, hogy előrehaladt tüdőbetegben szenvedett s nemsokára befejezte volna életét, halálát azonban koponya csontrepedés és agyrázkódás okozta. A vádlottak eimébéli állapotára nézve az orvosoknak azon egybehangzó véleménye az, hogy sem jelenleg, sem a tett elkövetésekor elmezavarban nem szenvedtek.

Dobos Ferencz apróbb bűnei.

A gyilkoson kívül *Dobos* Ferencz a megalkodott gonosztevő, még lopással is van vádolva. 1897. év januárjában estefelé rajtakapták, mikor a vághid táján egy koremszármas udvarról egy rézüstöt lopott. *Dobos* kést fogott az előszel rendőrökre, a kik lefűltek és megkötözték. Ily állapotban földhöz vágta magát s követelte hogy flakkoren vigyék be. A rendőrök azonban nem sokat tekintőriáltak, hanem vagy 400 lépésre megszántatták, mely kijutás alkalmával, kisebb bór-

horzolásokat és egyéb folytonossági hiányokat szerzett. A megrögzött ember beismerte, hogy szorult helyzetben követte el a lopást, Mikor a rendőrség kihallgatta, *Horváth* Ferencznek mondta magát, mert a fővárosból mindenkorra kitiltott csavargó. *Viharos* derűtséget keletet vádlottak az a védekezése, hogy a kést nem azért rántotta elő, hogy a rendőrt megszurja, hanem szegényében öngyilkosságot akart elkövetni.

A bizonyítási anyag ezzel ki lévén merítve, az elnök megeskette az összes tanukat s a tárgyalást délutáni 4 órára halasztotta, amikor a perbeszédre kerül a sor. Az ítélet pedig az esti órákra várható.

Különlélek.

Kitüntetések. A király *Voith* Gergely királyi tanácsosnak és *Szolnok-Doboka* megye közigazgatási előadójanak, a mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a harmadosztályú vaskorona rendet adományozta. *Borovicsényi* Gyula váci 6. honvédszázadredbeli őrnagy a cs. és kir. kamarási méltóságot kapta.

A gyakorlótérrel. A közönség köréből levelet kaptunk, melynek írja többek között a következőket közli velünk: «Csütörtökön délelőtt dolgom lévén a Vermező közelében, valamint a többi arra menő, úgy én is megálltam, hogy az ujonczok kiképzését nézzem és láttam, hogy a hetedik utászrezd 3-ik századának egy fiatal hadnagya, kardjára támaszkodva nézte a gyakorlótér ujonczokat, míg végre pihenőt adott. Pihenés közben elővette a század egy valószínűleg gyöngébb lépésű ujonczát és teljesen felszerelve szalagáltatta a század körül és közbe-közbe az altisztek útjogát hátra, ugyanígy, hogy midőn a hadnagy egy félórás szalagálás után maga előtt megállította, a legény földhöz csapta fegyverét és szokogva borult a földre. Midőn két altiszt felemelte és a századhoz vezette, a hadnagy utána ballagva kérdezte: «Sind Sie blöd?»

Nagy idők tanuja. Legidősb csikszentmártoni *Bochkor* Karoly, 1848—49-iki honvéd hadbiztos, Csikszék volt táblabírája, az arany érdemkereszt tulajdonosa, a csiki közéletnek félszázadon át hű és igaz munkása e hó 11-én életének 77-ik évében Kézdi-Vásárhelyt meghalt. Hült tetemei e hó 13-án tették Kázon-Ujfaluban a családi sírboltban örök nyugalomra. Az elhunytban *Bochkor* Karoly egyetemi tanár az édes atyját gyászolja.

Ciklon Tuniszban. Párisból távirják lapunknak, hogy Tunisz északi részében erős ciklon dühöngött, amely sok ezer olajfát kitépett. *Biserta* környékén számos halászbarkát ragadott el a vihar és torpedónaszádokat emelt ki a vízből. A vihar alatt három ember életét veszítette, sokan megsebesültek. A táviróvonalak megrongálódtak.

A fogarasi nagy sikkasztás. Említve volt már a lapokban, hogy *Fogarason Grünfeld* Ignác megyei pénztáros az árvek és a város pénzeiből mintegy 80.000 forintot sikkasztott és megszökött. Erre vonatkozólag az ottani rendőrség a következő táviratot küldte a főkapitányságnak:

Grünfeld Ignác megyei pénztáros nagyobb mérvű sikkasztás elkövetése után megszökött. *Grünfeld* fogarasi születésű 29 éves izraelita nős. Nagysága 178. cm. testalkata hízott, arca kerek, haja és szeme barna, homloka rendes, szemöldöke gesztenyeszínű, orra, szája rendes, fogai épek, bajusza kicsi, göndör szakállja gesztenyeszínű, berejtált álla kerek. Ismertető jele: jobb arczán szurrástól származó forradás. Beszél magyarul, németül, románul és keveset francziául.

Nagy istenáldása. Tegnap a II. kerületi úrm utcza 44. sz. a nagyon is buzgólkodott a gólyamadár (amelyről legújabbban *Kéry* Gyula, hiába konstatalta, hogy messze elszállt, egy *Plaskovich* Terézia nevű szegény asszony-nak három fiúgyermekét hozott egyszerre. Hát bizony ez egy kicsit sok a jóból, kivált olyannak, aki egy gyermeket is alig bir eltartani. Nagy jöteményt gyakorolnának most azok a gazdag asszonyok, akik től az isten megtagadit az anyaság örömeit: eegitsenek a szegény anyanyomorán viseltes ruhaneművel, a miszerekkel, vagy egy kis pénzrel. Talian beteljesedik rajtuk rajuk az a baboua, mely szerint aki ikrekkel tesz jót, egy év alatt anyává lesz.

Az országos képtári botrányok.

Ismeretes az a pör, amelyet *Olsky* Carlo milanói, velencei és florencai régész *Pulszky* Károly országos képtárgazgató megrendelése miatt a magyar állam ellen indított. A *Pulszky* által vásárolt, de ki nem fizetett képek és műtárgyak Budapestre szállítván, a tömegben megtaláltattak, de kifizetésüket *Kammerer*, az új igazgató és a becslobizottság véleménye alapján *Wlassics* miniszter megtagadta. *Olsky* a pert megindította Milanóban s az olasz törvényszékek jogérvényes ítéletével 160,000 lírá, 80,000 forintos követelését megnyerte. Mielőtt perbe szállt, Budapestén járt-kelt, de a kormánytól csupa elutasító választ kapott. Az ítéletet mintegy két évvel ezelőtt végrehajtás végett megküldte a budapesti olasz konzulátusnak. Ez közben járt, de békés uton a kormánytól czélt nem ért. Tehát a törvényszékhez folyamodott, de ez is elutasította azzal a megokolással hogy a konzul nem képviseli Olaszországot, tessék a diplomácia útján a bécsi nagykövethoz fordulni.

Olsky nyugodtan várt azóta. Most Milanóban egy nagy selyemkiállítás van. Arra a földmívelési miniszterium mindenféle nagymennyiségű selymeket küldött. Ezeket *Olsky* bíróság lefogallatta s a magyar államot a milanói kiállításon nyilvánosan árverezni akarták. A milanói osztrák magyar konzul ijedve fordult *Goluchovszky* gróf közös külügyminiszterhez, hogy ő mennyire resteli ezt a dolgot, tegyen valamit, hogy ez a botrány elkerültesék. *Goluchovszky* sietve figyelmeztette a magyar miniszteriumot.

Illetékes helyről volt értesülésünk szerint a magyar kormányának sikerült ezt a kinos ügyet rendezni és *Olsky* Carlo követelését, — amely nem 160.000, hanem legfeljebb 30—39.000 lírára tehető, — valószínűleg *Pulszky* Károly visszatartott igazgatói fizetéséből fedezték.

Erzsébet királyné emléke. A népoktatásügyi munkások országos jellegű és budapesti egyesülete *Erzsébet* királynénak nevenappján, e hónap 19-én délután 5 órakor a megboldogult királyné emlékére ünnepes közgyűlést tart az új város háza közgyűlési termében.

A Duna apadása. A Duna tegnap óta ismét az egész folyam szakaszon apadt. A fővárosnál a víz tegnap óta 6 centimétert apadt, s mai magassága 80 cm. A földmívelésügyi miniszterium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a mai vizállások a következők: *Schärding* 42, *Passau* — 123, *Linz* — 128, *Stein* — 64, *Bécs* — 154, *Komárom* 121, *Paks* 13, *Baja* 97, *Mohács* 101, *Gombos* 171, *Ujvidék* 98, *Zimony* 82, *Pancsova* 40, *Buziás* 38, *Drenkova* 47, *Orsova* 124 centiméter.

A királyleány vendégei. Az óbudai *«Jó Pásztor»* leány-nemhely két növendékének e napokban tündérmesékbe illő kalandja volt, melyre még később vénségükben is édesen fognak visszaemlékezni. Nemrégiben *Mária Valéria* főhercegnő asszony meglátogatta a nevezett intézetet és ott egy misemondó ruhát is vásárolt. A főnökön másnap két lánykát bízott meg, hogy vigyék a misemondó ruhát Gödöllőre. A két fiatal lány örömmel vállalkozott a megfizető feladatára, csak akkor szorult el a szivecskéjük, mikor a királyi kastély kapuja előtt álltak. A portás *Korniss* Miklósné grófnőhoz, a főhercegnő udvarhölgyéhez kísérte őket, aki viszont a főhercegnőhöz ment velük. *Mária Valéria*, királynénknak szívjóságban méltó leánya, nagyon kegyesen fogadta vendégeit, megvendégelte őket, éjjel ottmarasztotta és másnap csak a józú villásreggeli után bocsájtotta haza őket. Képzeltető, milyen aggodalmakat állított ki ezalatt a *«Jó pásztor»* tiszteletreméltó főnökője és a többi nővér!

Mindent elgondoltak, ami fokozhatta nyugtalanságukat és már látták lelkük előtt, hogy pártfogoltjaikat verben fagyva, holtan hozzák vissza. Annál nagyobb volt az örömről, mikor másnap a két leányka kipirult arccal, boldogságtól repeső szívvel toppan a zárdába és egymás szavába vágva érthető büszkeséggel beszélték el, hogy a király leányának vendégei voltak!

Villamos kocsi. Ujból szó volt arról, hogy Párisban villamos közúti kocsi fognak közlekedni. Már sokszor emlegették ezt a tervet, melyet most — mint oly sok más — az 1900-iki világiállítás fog megvalósítani. A „Compagnie Générale des Voitures” párisi kocsi vállalat részvénytársaság már 15 villamos kocsit bocsátott forgalomba. Ez a szám a jövő hónapban huszra fog növekedni, 1900-ig pedig ezre. A villamos kocsi alakja hasonló a közönséges kocsiéhoz, csak az alul elhelyezett motor következtében, valamivel formátlanabb. A villamos batteriának 43 eleme van és súlya 850 kilogramm. Az egész kocsi 2000 kilogramm súlyú. Egyszeri megtöltése hatvan kilométernyi utra elegendő. Sebessége valamivel csekélyebb az automobil kocsiénál, de viszont nem terjeszt oly kellemetlen szagot. A közönségnek háromféle alakú kocsi áll rendelkezésre: a kupé, a viktorja és a landauer. A kocsiból kocsivezető lesz, aki ép úgy, mint most a bakon fog ülni és minden a kocsi igazgatásához szükséges eszköz a kezénél lesz.

A vasárnap Angliában. A vasárnapi munkaszünetet a vallásos Angliában tudvaleg olyan szigorúan értelmezik, hogy az ajtósság és pihenésnek e napján semmiféle zajos mulatságot vagy színelőadást se szabad tartani. Egyedüli kivételt a komoly hangversenyek képezik, melyeken egyházi vagy klasszikus zenedarabokat adtak elő. Most azonban ezeket is beszüntették. Felsőbb rendeletre betiltotta e hangversenyeket is. Az érdekeltek a parlamenthez fordulnak sérelmeik orvoslásáért, de maguk se biznak a kedvező eredményben.

A felsőbb leány. Történelmi óra. Okor. A tanár ur felszólítja Böske kisasszonyt és súlyos kérdéseket intéz hozzá: — Kisasszony, mondja meg nekem, melyik hadicselekedetet tartja ön a legcsodálatraméltóbbnak?

— A szabinók elrablását — feleli Böske kisasszony lelkesülten.

A „Hódoló díszfelvonulás.” Eisenhut Ferencz óriási körképe látható Városliget, Andrassy-ut végén, reggel 9-től este 1/2 óráig. Bolepó díj 50 kr, gyermekjegy 30 kr.

Az Esti Hírlap sorsjátéka.

A magyar újságolvasás megkedveltetésére és szélesebb körökben való terjesztésére az Esti Hírlap közönsége, tehát az egykrajzós hírlap minden üveje számára mindennap a törvény felügyelete alatt álló tárgyat

sorsjátékot

rendezünk. Egy krajzárért az Esti Hírlap minden üveje játszik és pedig nem csupán az aznapi számokra való sorsoláson, hanem a heti sorsoláson is. A rendes napi sorsjáték nyereményének értéke 5 korona. A heti nyereménynek pedig, amelyre az egész hét valamennyi napján, hétfőtől szombatig hibosított lapszámok játszanak, 200 korona.

Gondunk volt arra, hogy valóban pénzértéket, mindenképpen becses és — szükség esetén — azonnal pénzre tehető nyereménytárgyakat adjunk.

Igy választottuk a rendes napi ötven koronás nyeremény-ker a következőket:
Szép nagy olajfestmény arany keretben vagy Női aranyóra, arany lánczozal. A kétszáz koronás nyereménytárgyak: Kétféle gyártmányú biciklil vagy Kettős fedelű férfi arany-óra, aranylánczozal.

Azok számára, kiknek a nyeremény tárgyak nem felelnek meg, a nyertes lapjeldány bemutatása után utalványt állítunk ki, melynek alapján az alantabb megnevezett ismert jónévi fővárosi cégeknek 50 illetőleg 200 korona értékű tárgyakat kaphatnak.

Sternberg Armin és testvéreinek (Kerepesi-ut 36. sz.) hangszereket. **Lukacs M. Mártonnál** (Váci-utca 4. sz.) ókszereket.

Grossmann S.-nél (Bécsi-utca 5. sz.) férfi-ruhákat. **Berényi és Frankl-nál** (Kossuth Lajos-u. 21. sz.) női-ruhákat. **Szimon Istvánnál** (Váci-körút 12.) fűszereket.

A csütörtöki

lappeldányainkra való sorsolás ma pénteken délelőtt ment végbe **Weinmann Fülöp dr. kir. közjegyzőnek** Andrassy-ut 9. sz. II. emeleti irodájában.

Az 50 koronás nyereményre való sorsolásban résztvettek a **november 17-iki csütörtöki** napi kelettel kibocsátott összes lappeldányok a lap homlokzatán olvasható számokkal.

Nyerőnek kihuzatott a **napi 50 koronás nyereményre a november 17-iki csütörtöki**

* CK-718 *

mint azt a **Weinmann Fülöp dr. kir. közjegyző** által felvett tanusítvány hivatalosan igazolja.

AZ ESTI HIRLAP

SZÍNHÁZAK.

Mai színházi műsorok:

Nemzeti színház: Az olváhatatlank, Almásy vigjátéka I felvonásban, utána A bagdadi hercegnő, Dumas színműve 3 felvonásban. Főszereplők Mihályfi, Hegyesi M., Vizvári, Horváth, Gyenes. Kezdeté 7 órákor.

Népszínház: Hoffmann meséi, Offenbach operettje 4 felvonásban. Főszereplők Kenedeli, Vidor, Solyósi, Kiss, Hegyi A., Bardy, Tollagi, Kassai, Ujvári, Vidorné. Kezdeté 7 órákor.

Vígjáték: A végrehajtó, Szyvane és Artus bohóza 3 felvonásban. Főszereplők Hegedűs, Nikó L., Tapolezai, Kazalicki, Molnár R., Szerényi, Gyöngyi, Deli E. Kezdeté 7 1/2 órákor.

Magyar színház: Garasos kisasszony, Planquette operettje 4 felvonásban. Főszereplők Giréth Sziklay, Szentmiklóssy, Boross, Halasi, Kalmár, Komáromi M., Vlád G. Kezdeté 7 1/2 órákor.

*** A kétnyelvű igazgató.** A pozsonyi színházé a pályázó jelentkezett. **Relle Iván**, a budapesti Magyar Színház volt igazgatója. Relle hajlandó egy vegyesnyelvű szintársulati szerződést, és pedig csupán Pozsony számára, oly módon, hogy az opera- és operette-előadások német, a dráma vigjáték, bohózat és népszínmű-előadások pedig magyar nyelvére lennének. A színi évad tíz hónapra terjedne és pedig szeptember 1-től június 30-ig. A nyári két hónapot át Relle egyebütt foglalkoztatná társulatát. Relle 5000 frt szubvencziót kíván egy ilyen társulat szerepeltetéséhez.

*** Vonósnyegyes hangverseny.** A Grünfeld Berkovits-Riedl-Bürger népszerű vonósnyegyes társulat vasárnap, november 20-án d. u. 4 és fél órákor a Royal-szálló termében tartja ezidei II. hangversenyét. Az első számot Brahms vonósötöse kezezi, melyben a II. Violát Jaulusz ur játsza. Azután Saint-Saens zongora négyese Szeni Árpád tanárral, végül Svendtam vonós nyolczasa Kovács, Danzinger, Jaulusz és Schultz urakkal.

Katonák.

... A Vígsvínház szombati újdonsága.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

Hosszas viszontagság után végre a közönség elé kerül **Thury Zoltán** sokat emlegetett színdarabja. Valóságos színházi harc előzte meg ezt a premiért és kis bija, hogy a darab nem került a Vígsvínház publikuma elé. Igy is lemaradt a mult szezonról a mostanira.

Ennek az ismeretes konfliktusnak a darab témája volt az oka. Es való igaz, hogy **Thury** merész, vagy legalább is kényes tárgyat választott, amelyhez nálunk, de másutt se igen mernek hozzányulni a dramairók. A külsőségeiben fényes katonai élet sötét oldalát világítja meg, az uri életre kényserült szegényebb sorsú tisztet rejtett nyomorúságát, baját, mindennapos nehéz küzdelmét a katonai becsület fogalmának szigorúan megvont korlátai között. Érdekes, de színpadi földolgozásra nehéz téma, s hogy a **Thury** meseje keretében miképpen fogadják a kritika és a közönség, az eidi a holnapi előadásra.

A darab tulajdonképpen hőse **Udvardy Pál** főhadnagy (**Fenyvessy**). Katonának a fia ő maga is, szegény ember, akinek a rangjával járó zsoldnál nincsen egyéb jövedelme. Abból kell élnie, mert az aposztrohoz, a rideg Pethő Balinthez (Hegedűs) hiába fordul segítségért, ha olykor megszorul s amikor a cifra nyomorúságban már nincs egyéb módja a pénzszerezéshez, kénytelen magát néhány forintért a káosz-utca-kantinosnak leköteltetni a

tiszti becsületszával. Ez az a fogalom, amely vaskapcsot szorit a katonák nyakára és kéréhetetlenül megfojtja, ha akár véletlenségből is ki akar belőle siklani. Udvardyt idegesség, képzelődés, szinte betegleg teszi ez az örökös aggodás, a sanyaru élet megtöri lelkienegáját és nem csoda, ha a végső kétségbeesés vesz erőt rajta, amikor a váratlanul elcsapott kantonos a háromszázforintos kölcsönének usztrakamatalt követeli tőle. A tiszt becsületszó. Ha a kantonos nem kapja meg a pénzt, Udvardy még a szegényes főhadnagyi gázsi is elveszti és vele együtt a rangját, az igazi becsületét is.

Anna, a felesége (Hettyei), a tőrő angyal, aki szerencsétlen férjéért mindenre kész volna, maga is nehéz dilemmában van. Ott van a közelükben egy becsületes ember, **Marjay Sándor** (Beregi), aki dús gazdag és szívesen kiségetné őket a bajból. De attól nem kérhet. Mert **Marjai** egykor szerette őt és szereti még most is, azzal a tiszteletteljes, lemondó szerelmmel, amelytől a bűn gondolata távol áll. **Marjaynak** ez a házasság a veszített boldogságot jelentette. De azért nincs egyéb gondolata, nem remél más vigasztalást, minthogy a nyomorát a cifra uniformis mögött rejtve Udvardy-családnak valaha jöltevéje, becsületének öre lehessen. Es erre itt az alkalom. Udvardy Pál a kantonos veszedelmes sürgetésére Annát küldi az apósához, hogy azzal a háromszáz forinttal mentse ki a bajból, de Anna hiába kéréli az atyját. **Marjay** felajánlja az asszonynak az erszenyét. Anna eleinte vonakodik, de **Marjay** nyílt, becsületes szava meggyőzi őt arról, hogy bátran mentheti meg ezzel a pénzzel a férjét a gyaláztaltól, mert **Marjay** önzetlen tisztelőből adja.

Udvardy megtudja, hogy kitől származik a pénz. Vad haragjában lesújtja, megbántja nejét, mert nem hiszi el, hogy ahhoz a pénzhez bűn nem tapad. A megbántott asszony elhagyja férjét és ezután egymást követik a befejező drámai momentumok. Udvardyt a bajtársai is félbolondnak hiszik, a felesége visszakívánja tőle a gyermekét, a sors rámeri minden csapását és egy pisztolylövéssel szakítja végét mindennek.

Nagyjában ez a darab váza. Egy kedves szerelmi regény is fűződik belé, **Veress Ákosnak** (Góth), a becsületes hadnagynak és **Anna** baktis-nővérenek (**Kalmár P.**) boldogabb jövőt jósó története.

Sport.

§ A nemzetközi diákkongresszus vivőversenyén, mint Turinból táviratozzák, az első díjnak kitűzött arany érmet magyar jogász, **Mallakowszky István** nyerte el.

§ A magyar kerékpáros szövetség december hónap 18-án délelőtt 9 órákor Budapesten rendkívüli tanácsulást tart a következő napirenddel: 1. Szövetségi képviseleti rendszer javaslata. 2. Az elnökség indítványa: a szövetség elnökségi tagjai számának 24-ről 36-ra való felemeléséről.

KÖZGAZDASÁG.

Villamos vasut — lövasut. Igen eredeti határozatot hozott közelebb a kuria. Az a kérdés volt előtendő, hogy egy villamos üzemű vasut nevezhető-e lövasutnak? Mindenki azt mondaná erre: Igen. A kuria azonban igent mondott s ilyen értelemben itelt is. Az eset az volt, hogy egy vidéki helyi vasut részvénytársasága közgyűlésileg elhatározta egy villamos üzemű pálya építését. A közgyűlés kisebbsége azonban megtagadta ezt. A kuria arra az állapontra helyezkedett, hogy a lövasut elnevezés nem tekinthető a hajtóerő mineműségének korlátozójává, hanem csak a vasut lokális jellegét karakterizálja s így a lövasut szónak ekként magyarázott értelmével a villamos üzem alkalmazása nem ellenkezik.

Jelentések a tőzsdéről.

A gabonaüzlet Budapesten. A külföldi alacsonyabb jegyzések az irányzatot ellanyhitották, a forgalom korlátozott alakult. Ékelt 10,000 q buza változatlan áron.

A következő buza fajok kerültek forgalomba:
Tiszavidéki 2400 mm. 78 kg. 10.70 frton,
" 100 " 80 " 10.85 " "
" 100 " 75.5 " 10.22 fél " "
Pancsovai 660 " 74.5 " 10. — " "
Makói 3000 " 77 " 10.60 " "
Egyéb gabonaműveken a hangulat nyugodt, az árak nem változtak. **Rozsot** 8-8.25, **tenyerit** 5.40-5.60 és **zabot** 5.70-6.10 frton adtak el.

A határidőpiacson a lanyha hangulat terjedt el, az árak letöredeztek.

Kötelek:

Buza márcziusra . . . 9.78-9.70
Rozs márcziusra . . . 8.85-8.83
Tengeri májusra . . . 4.68-4.69
Zab márcziusra . . . 5.97-5.95

A budapesti értéktőzsde. A rossz pénzügyi viszonyok és a belpolitikai helyzet a spekulációt eladásokra késztették, a vezető értékek korlátozott forgalomban hanyatlottak.

Az előtőzsdén előfordult kötelek: osztrák hitelrészv. 351.70-361.90 magyar hitel r. 381-380.40 — osztrák-magy. államvasut részv. 352.-351.50 — déli vasut-részvény 69.75 leszámítóló-bank részvény 255.25 — rimamurányi vasműrészv. 264.-263.75 — közúti vaspálya-részvény 365.75-365.25 — városi villamos vasut-részvény 223.50 frton.

Zárlatkör maradt: osztrák hitelrészvény 351.90. magyar hitelrészvény 380.50 osztrák-magy államvasut részv. 351.80 déli vasut-részvény 69.75 leszámítóló-bank részvény 255.25 jelzálog hitelbank részvény — rimamurányi vasmű-részv. 264. — közúti vaspálya részvény 365.25. városi villamos vasut-részvény 223.50. forinton.

A gabonaüzlet Bécsben. A tengerentúli lanyha tudósítások a hangulatot elrontották, a forgalom korlátozott alakult.

Jegyzések:

Buza tavaszra . . . 9.54-9.56
Rozs tavaszra . . . 8.87-8.88
Tengeri máj-jun.-ra . . . 4.95-4.97
Zab tavaszra . . . 6.22-6.24

Az értéktőzsde Bécsben. A berlini piacson uralkodó pénzügyi és irányzatot ellanyhitotta, a spekuláció és az arbitrázs eladásai következtében az árfolyamok csökkentek.

Jegyzetek:

Osztrák hitelrészvény 352.—, magyar hitel részvény 380.25, magyar aranyárjadék 119.80, magyar koronárjadék 97.80 anglo. bank 153.50, osztrák-magyar államvasut részvény 352.— forinton.

Felelős szerkesztő: **Gáspár Artur.**

Fontos önvédelemre.

Bulldogg-Nemesis
6 lövető revolver csak

4 frt.

Börtáska szíjjal és tölténnyel 5 frt. Vadász-fegyverek nagy választékban.

Földessy L. puskaműves Bpest, Muzeum-körút 3. Vidéki szétküldés utánvétel vagy a pénz előzetes beküldése mellett. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 161

Katona-ügyekben,

vonatkoznak a tiszturak vagy a legénység, legjobban, leggyorsabban eljár és elintézi fegyvergyakorlat, ügyeket, reklamációkat, megszeres utleveleket, időelőtti nős ülése engedélyeket stb. **Dominka János, v. cs. és kir. százados, tulajdonát képező katonai ügyi iroda, Budapest, VII., Kerepesi-ut 6.** 265

Olcso valódi arany és ezüst- nemü bevásárlási forrás.

14 karátos arany jeggyűrűk 4 forinttól feljebb; pontosan szabályozott szobrák 5 forinttól, 14 karátos aranyórák 15 forinttól valamint 13 próbas új ezüst tárgyak 6 krajczárjával grammját szállít

LUKACS M. MARTON

ékszer- és órák cége
Budapest, IV., Váci-utca 4. szám.
a szibárus-utczával szemközt,
Vidékre árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Biztos fizetéssel felvétetnek

férfiak, asszonyok és leányok utczai foglalkozásra. Jelentkezni lehet délelőtt 9-11-ig, délután 5-6-ig. V. ker. Honvéd-utca 4. szám a kiadóhivatalban.